

ним. Утримання державного апарату – це необхідні витрати народного господарства, без яких воно не може обійтись. Очевидно, виходити потрібно з того, що певна частина національного продукту обов'язково повинна вилучатися від суб'єктів господарювання на потреби державного управління, і мова може йти тільки про те, щоб вилучати відповідну суму коштів з якнайменшими витратами для розвитку продуктивних сил. Природно, що одну і ту ж суму коштів можна стягувати або з більшою, або з меншою шкодою для розвитку продуктивних сил і та фіскально-економічна система, при якій таке можливо зробити з меншими витратами, є ефективною і сприяє розвитку народного господарства.

Отже, податки, певним чином, обезкровлюють економіку, але це не виключає необхідності побудови фіскально-економічної політики відповідно до рівня розвитку продуктивних сил. Тут впливає інша обставина. Вона полягає в тому, що даний принцип є недостатньо визначеним, тому в окремих випадках щодо нього можуть робитися різноманітні висновки, причому не завжди обґрунтовані.

"Справа в тому, – підкреслює А. Соколов, – якщо формула розвитку продуктивних сил може вважатися загальноприйнятою, то шляхи і способи її практичної реалізації можуть бути зовсім різними. І тут, вже при виборі цих шляхів її практичного здійснення, можуть і виникають суттєві протиріччя. Наприклад, нагромадження є, без сумніву, необхідною умовою розвитку продуктивних сил, але нагромадження вимагає обмеження поточного споживання трудящих, а між тим підвищення їх добробуту є необхідним чинником і метою розвитку продуктивних сил. Це істотно коливає стійкість і практичну цінність вказаного критерію" [5, ст. 66].

На наш погляд, усі суперечності з приводу основного принципу побудови фіскально-економічної політики вирішуються самим життям. Це не виключає, що на окремих етапах система оподаткування може увійти в конфлікт з тенденціями зростання народного господарства. Але в кожному економічно прогресивному суспільстві пріоритетність повинна надаватися продуктивним силам, а не податковій системі.

Література

1. Миль Дж. Основы политической экономии. Т. 3. – М.: Прогресс, 1981. – 445 с.
2. Wagner A. Finanzw. D. 2:1883 – S. 304.
3. Тривус А. Налоги как орудие экономической политики. – Баку: РИО АСПС, 1925. – С. 52.
4. Твердохлеб В. Новейшие финансовые проблемы (1914-1923 гг.). – Петроград, 1923. – С. 43.
5. Соколов А. Теория налогов. – М.: Прогресс, – 1928. – 346 с.

УДК 504.064.4:658.567.1.(477)

Аспір. І.Б. Дулін¹ – УкрДЛТУ

ТВЕРДІ ПОБУТОВІ ВІДХОДИ В СИСТЕМІ ВИКОРИСТАННЯ ВТОРИННИХ РЕСУРСІВ

Проблема твердих побутових відходів (ТПВ) є спільною та актуальною для всіх країн, незалежно від рівня економічного розвитку. Проте, як показує практика, успішніше розв'язують це питання суспільства з вищим економічним розвитком.

Для країн, які зуміли використати цінність ТПВ як вторинного ресурсу, вони перестали бути екологічною проблемою, а стали джерелом отримання прибутку.

Doctorate I.B. Dulyn – USUFWT

Municipal Solid Waste in the system of utility secondary recourses

The problem of municipal Municipal Solid Waste (M.S.W.) is common and actual for all countries, independently of economic development level. However as practise show, this question is successfully solved by societies with high level of economic development.

For these contries, which had used value of M.S.W. as secondary resource, they stopped to be ecology problem/ and become a source of receiving profit.

Прокинувшись рано-вранці, приведи в порядок себе, а потім – свою Планету"

Антуан де Сент-Екзюпері

Ситуація, що склалася з охороною природного середовища, із забрудненням територій відходами, дає підстави заявляти про неминуче наближення в Україні екологічної катастрофи. Без прийняття невідкладних заходів наша країна може перетворитися на європейський смітник.

На території України вже накопичилося понад 27 млрд. тонн різних відходів, які здебільшого не переробляються, захаращують навколишнє середовище. Під звалищами зайнято понад 160 тис. га землі. Темпи переробки відходів за останні роки значно знизилися. Якщо в 1991 році перероблялося 13 % твердих відходів, то зараз – тільки 3-4 %. Це призвело до значного погіршення стану повітряного і водного басейнів, забруднення ґрунтів, втрати колосальних обсягів вторинних матеріальних ресурсів.

Щорічно через вказані обставини державний бюджет втрачає понад 260 млн. грн., а населення – понад 50 тис. додаткових робочих місць. Підписаний Президентом України Закон "Про відходи" через відсутність економічного механізму його впровадження практично не діє.

Не переробляючи відходи ми втрачаємо двічі: забруднюємо навколишнє середовище і не заробляємо. Якщо для нас сміття є головним болем, адже Львів за рік продукує 1млн.куб.м. відходів, то в розвинутих країнах сміття-це велике благо, на якому люди з підприємницькою жилкою заробляють великі гроші. Наприклад, в Австрії є завод, що переробляє відходи двомільйонного Відня, чим забезпечує тепло у 1500 його будинках. Це дозволяє віденцям заощаджувати щорічно 100 тис. тонн нафти.

Чистоті вулиць Відня – найбільшого архітектурного та історичного центру цієї держави – можна позаздрити. І не тому, що австрійці мають євро-

¹ Наук. керівник проф. М.В. Римар, д-р екон. наук – УкрДЛТУ

пейський підхід до вирішення екологічних проблем, а й тому, що там влада більш зацікавлена в чистоті довкілля, аніж жителі. Вже змалечку діти знають, що сміття потрібно сортувати. А от, що робиться далі, вони дізнаються відвідавши "Шпітелау". Будинки в самому центрі Відня. Туристам важко здогадатися, що за різнобарвним фасадом незвичного будинку, ззовні схожого на цирк, ховається звичайний сміттєпереробний завод.

Щодня сотні сміттєвозів прямують в серце столиці, в комплекс Шпітелау, де щодоби згоряє близько 1200 тонн відходів. Теплом під час згоряння відходів опалюють третину австрійських будинків. Отож, чим більше сміття, тим більше тепла. Щодо екологічної безпеки, то на заводі все продумано, там існують фільтри, спеціальні хімічні реактори. А от гордістю комплексу Шпітелау є спеціальний агрегатор для уловлення діоксину, небезпечної органічної речовини. Також функціонує розгалужена система датчиків, котрі, за допомогою комп'ютерів, стежать за рівнем викидів.

Глибока економічна криза, проблеми зайнятості, зниження життєвого рівня населення, погіршення демографічної ситуації, зниження ефективності використання виробничого потенціалу обумовлюють необхідність прийняття цілеспрямованих комплексних довгострокових, а також невідкладних оперативних заходів щодо забезпечення корінних змін у становищі, що склалося, поетапного створення ефективної соціально орієнтованої економіки регіону. Тому необхідно добре усвідомлюючи важливість і необхідність вирішення екологічних проблем регіону облдержадміністрацією, обласною радою, органами місцевого самоврядування та виконавчої влади на місцях і постійно приділяти увагу питанням розробки та здійснення природоохоронних заходів.

Проблема накопичення відходів є дуже актуальною для нашої області. Одним із шляхів вирішення її може бути розробка комплексної програми та інфраструктури поводження з відходами, що базувалася б на основних пріоритетах у сфері поводження з відходами:

- удосконалення законодавства для здійснення державного контролю та нагляду за промисловими та побутовими відходами;
- створення системи поводження з відходами (збирання, сортування та перезатарювання, нагромадження, транспортування, ідентифікація, інвентаризація, утилізація та видалення);
- переробка промислових і побутових відходів та розвиток вторинного ресурсовикористання;
- розроблення і впровадження методики проведення оцінки та попередження ризику для здоров'я населення від нагромадження відходів і пестицидів.

Необхідно звернути увагу на ряд питань, які, на нашу думку, потребують негайного вирішення:

- утилізація відходів видобутку та збагачення корисних копалин. З цього приводу необхідно зазначити, що Львівським інститутом гірничохімічної промисловості розроблено ряд цільових комплексних науково-технічних програм, які передбачають вирішення вказаної проблеми, з мінімальними затратами матеріальних ресурсів;
- розроблення схеми збору, утилізації та поховання побутових відходів. На даний час існує понад 200 звалищ побутових відходів, більшість яких виникли стихійно (без проектно-дослідних робіт) і на даний час експлуатуються з гру-

бим порушенням санітарних та екологічних норм та є інтенсивними джерелами забруднення довкілля. Тому основними завданнями, необхідними для розв'язання проблеми побутових відходів, передбачається: впровадження нових технологій збирання побутових відходів і селективного відбору цінних компонентів, а також промислових технологій їх утилізації на обладнанні вітчизняного виробництва; розроблення програм з питань промислової переробки побутового сміття;

- рекультивація закритих звалищ побутових відходів.

Необхідно зазначити, що проблема рекультивації несанкціонованих звалищ характерна не тільки для обласного центру. У зв'язку з тим, що в містах і районах області відсутні спеціальні накопичувачі промислових відходів, ряд високонебезпечних відходів виробництва безконтрольно розміщується на звалищах ТПВ, забруднюючи навколишнє середовище. Деякі промислові відходи накопичуються на територіях підприємств, що також небезпечно. Тому одним з пріоритетних заходів може бути будівництво центру та полігону для переробки та складування відходів, які не підлягають утилізації. Варто зазначити, що будівництво вказаних об'єктів є надто дорогим і доцільним було б їх створення на міжрегіональному рівні з залученням потужностей сусідніх областей, для яких характерні ці проблеми.

Концентрація зусиль усіх гілок влади, підприємств усіх форм власності, наукового потенціалу області для вирішення зазначених вище проблем буде гідним внеском в оздоровлення довкілля Львівщини.

Література

1. Череп О.М., Винниченко В.М. Проблема твердых бытовых отходов. Екология. – М.: Прогресс, 1996.
2. Шевчук В.Я., Череванев И.Г. Экология города – К.: Либра. – 2000 – 464 с.
3. Твердые отходы. Возникновение, сбор, обработка и удаление. Под ред. Ч. Мантелла. – М.: Стройиздат, 1989. – 519 с.

УДК 336.41

Р.Р. Кирилук – НУ "Львівська політехніка"

СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ КОМЕРЦІЙНИМ БАНКОМ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Аналізується вплив ефективності діяльності банку та банківської системи в цілому, на рівень забезпечення економіки у внутрішніх інвестиціях на прикладі управління активами та управління ризиками банку. Розглянуто зв'язок між ефективністю підсистем управління та головною метою менеджменту банку – отриманням прибутку.

R.R. Kyrylyuk – NU "Lvivs'ka Politekhnikha"

Systems of management of commercial bank as a factor of the Ukrainian economy development

The influence of effective bank activity and banking system in all on the level domestic investments on the example management assets and management of risks is analyzed in this article. The relation between subsystem's effective of management and main goal of management – receiving of profit is considered.